

امام‌شناسی
در آیین‌های حکمت متعالیه

سید محمد حسین میردامادی

۱۳۹۲

شابک

978-600-6836-23-2 :

شماره کتابشناسی ملی : ۳۸۲۰۵۹۲

عنوان و نام پدیدآور : امام‌شناسی در آئینه حکمت متعالیه

مشخصات نشر : اصفهان: اندیشه گویا، ۱۳۹۴.

شخصات ظاهری : ۲۳۴ ص.

رداداش : فهرست‌نویسی کامل این اثر در نشانی: <http://opac.nlai.ir> قابل دسترسی

است

بازداشت : کتابنامه.

سرشناس : میردامادی، سیدمحمدحسین، ۱۳۵۸ -

وضعیت : دست‌نویس، : فیهای مختصر

امام شناسی

در آئینه ی حکمت متعالیا

سید محمد حسین میردامادی

انتشارات

اندیشه گویا

Andisheh@Gmail.com

۰۳۱-۳۳۳۷۵۵۴۴

۰۹۱۳ ۱۰۳ ۵۵۸۹

ناشر:

اندیشه گویا

شابک:

۹۷۸ ۶۰۰ ۶۸۳۶ ۲۳ ۲

نوبت چاپ:

اول بهار ۱۳۹۴

تیراژ:

۱۰۰۰ جلد قطع وزیری

چاپخانه: کوثر

صحافی: بابک

● قیمت: ۱۵۰۰۰ تومان ●

© حق چاپ محفوظ است

پیش گفتار

امامان و امام شناسی در تطور تاریخ شیعه از نظر متکلمان مورد بررسی قرار گرفته و حتی فلاسفه مشاء نیز از آن سخن گفته‌اند اما بلوغ علمی این مباحث در حکمت متعالیه تکوین یافته چرا که حکمت متعالیه با بهره‌گیری عقلی، اشراقی و معرفتی خود و با استفاده از مائده گسترده وحی، معارف الهی را استدلالی کرده و سیر منطقی علمی را در استفاده از وحی به خوبی طی کرده است. در این رساله ضمن تبیین وجوه تمایز امامت در حکمت متعالیه نسبت به امامت در فلسفه مشاء، اصول فلسفی و عقلانی و ثمرات عرفانی حکمت متعالیه تبیین شده است؛ اصول حکمت صدرایی در وجودشناسی انسان کامل در صفات او و نیز دیدگاه حکمت متعالیه پیرامون سیاست به عنوان رکن امامت در هدایت جامعه مورد بررسی قرار گرفته است؛ از مبانی اثبات شده فلسفه صدرایی مثل اصالت وجود، تشکیک وجود، حرکت جوهری و مباحث دیگر به خوبی در تبیین و اثبات عقاید شیعه امامیه در باب امامت از جمله مسئله خلافت الهی، مسئله وساطت فیض، مسئله علم و عصمت امام و دیگر مسائل بهره‌برده شده است.

از نتایج این تحقیق رسیدن به یک امام شناسی حکمی عمیق و محکم است؛ که پوچی بنیاد شبهاتی که در باب مقام امامت مطرح می‌شود را واضح می‌سازد.

فهرست مطالب

فصل اول: کلیات و مباحث مقدماتی	۱۵
۱-۱- مقدمه	۱۵
۲-۱- شرح مسأله پژوهشی و اهمیت آن	۱۸
۳-۱- پیشینه بحث انسان کامل	۱۹
۱-۳-۱- پیشینه بحث انسان کامل از منظر ملاصدرا	۲۲
۴-۱- اهداف و ضرورت‌های پژوهش	۲۴
۵-۱- سوال‌ها و فرضیه‌های تحقیق	۲۵
۶-۱- روش تحقیق	۲۵
۷-۱- بررسی برخی آراء مربوط به امامت و شرایط آن از نگاه برخی متکلمین	۲۶
۱-۷-۱- مقدمه	۲۶
۲-۷-۱- تعریف امامت	۲۷
۳-۷-۱- بررسی نظرات پیرامون صفات و جایگاه امام	۳۲
۱-۳-۷-۱- شیخ صدوق (قرن ۴)	۳۳
۲-۳-۷-۱- شیخ مفید (قرن ۵)	۳۴
۳-۳-۷-۱- علم الهدی سید مرتضی (قرن ۵)	۳۵

۳۶	 ۱-۷-۳-۴- خواجه نصیرالدین طوسی (قرن ۷)
۳۷	 ۱-۷-۳-۵- علامه حلی (قرن ۸)
۳۹	 ۱-۷-۳-۶- علامه طباطبائی (قرن ۱۴)
۴۰	 ۱-۷-۳-۷- علامه طهرانی (قرن ۱۴)
۴۱	 ۱-۷-۳-۸- شهید مطهری (قرن ۱۴)
۴۲	 ۱-۷-۳-۹- علامه جوادی آملی (قرن ۱۴)
۴۴	 ۱-۷-۳-۱۰- آقای سید حسین مدرسی طباطبائی (قرن ۱۴)
۴۵	 ۱-۸-۱- تبیین مفهوم امامت در قرآن کریم
۴۷	 ۱-۸-۱- اصل تفکیک مقام نبوت از امامت
۴۸	 ۱-۸-۱- مقود از آیه ابتلا
۵۰	 ۱-۹-۱- نصوص مندرج در بیان جایگاه امام
۵۲	 ۱-۱۰-۱- ویژگی‌های امامت در حکمت متعالیه
۵۶	 ۱-۱۱-۱- رابطه امامت و باید و نبایات آن
۵۹	فصل دوم: مبانی حکمت متعالیه در وجودشناسی انسان کامل
۵۹	 ۲-۱- مقدمه
۶۰	 ۲-۲- مبانی فلسفی در انسان‌شناسی صدرالمعالمین
۶۰	 ۲-۲-۱- اصالت وجود
۶۱	 ۲-۲-۲- اشتراک معنوی وجود
۶۱	 ۲-۲-۳- تشخیص هر چیزی، وجود خاص او
۶۱	 ۲-۲-۴- تشکیک وجود
۶۲	 ۲-۲-۵- وحدت حقیقت وجود
۶۲	 ۲-۲-۶- فقر وجودی
۶۳	 ۲-۲-۷- حرکت جوهری
۶۳	 ۲-۲-۸- تغییر معنای نظام جنسی و فصلی
۶۴	 ۲-۲-۹- حقیقت هر ماهیتی به صورت او
۶۴	 ۲-۲-۱۰- مراتب وجود

۶۵	۱۱-۲-۲- هویت وجودی هر فردی به نفس او
۶۶	۱۲-۲-۲- جسمانیة الحدوث و روحانیة البقا بودن نفس
۶۸	۱۳-۲-۲- انطباق عوالم سه گانه وجود و مراتب نفس انسان
۷۰	۱۴-۲-۲- تجرد نفس
۷۰	۱۵-۲-۲- اتحاد عقل و عاقل و معقول
۷۰	۱۶-۲-۲- انسان واحد با مراتب کثیر
۷۱	۱۷-۲-۲- اثبات وجود حجت الهی با استناد به قاعده امکان اشرف
۷۳	۱۸-۲-۲- ضرورت بحث انسان کامل
۸۱	۱-۱۸-۲-۲- تبیین مباحث انسان کامل عرفا بر حکمت متعالیه
۸۱	۲-۱۸-۲-۲- از ان کمال از منظر ابن عربی
۸۳	۳-۱۸-۲-۲- مؤلفه های اصلی: ادایش نظریه ابن عربی
۸۵	۴-۱۸-۲-۲- نظریه نفس و راجع انسان کامل
۸۶	۵-۱۸-۲-۲- توصیف حکیم ملاصدرا از حقیقت انسان
۹۰	۶-۱۸-۲-۲- انسان کامل از دیدگاه حکیم صدر المتألهین
۹۴	۷-۱۸-۲-۲- انسان کامل، عقل مستفاد
۹۶	۸-۱۸-۲-۲- نفوس مکفی و نفوس مستکفی
۹۶	۱۹-۲-۲- عالم صغیر و انسان کبیر
۹۸	۲۰-۲-۲- جایگاه انسان کامل در قوس نزولی عالم هستی
۹۸	۲۱-۲-۲- اثبات لزوم واسطه بین خالق و مخلوق
۹۸	۲۲-۲-۲- ماهیت صادر اول
۱۰۰	۲۳-۲-۲- جایگاه حقیقت محمدیه از منظر ملاصدرا در قوس صعود
۱۰۵	۳-۲-۲- نتیجه

فصل سوم: صفات امام

۱۰۷	۱-۳- مقدمه
۱۱۱	۲-۳- مفهوم لغوی ولایت و امامت از منظر لغویان و ملاصدرا
۱۱۱	۱-۲-۳- ولایت در لغت

- ۱۱۲..... ۳-۲-۲- امامت در لغت
- ۱۱۳..... ۳-۲-۳- تلازم امامت و ولایت
- ۱۱۳..... ۳-۳- اوصاف و کمالات امام (ع) از منظر ملاصدرا
- ۱۱۳..... ۳-۳-۱- صفات ائمه اطهار (علیهم السلام) و مبانی فلسفی آن‌ها
- ۱۱۴..... ۳-۳-۲- ذر مراتب بودن جهان
- ۱۱۵..... ۳-۳-۳- کون جامع بودن وجود انسان
- ۱۱۶..... ۳-۳-۴- اصالت وجود
- ۱۱۷..... ۳-۳-۵- تجرد
- ۱۱۸..... ۳-۳-۴- تبیین و تفسیر فلسفی صفات ائمه اطهار (علیهم السلام)
- ۱۱۸..... ۳-۴-۱- نسبت امامت و صفات امام
- ۱۱۹..... ۳-۴-۲- امام، انما یرد امداد الهی و الهام غیبی
- ۱۲۰..... ۳-۴-۳- امام، ناظر بر همه حوالت جهان و رفتار انسان‌ها
- ۱۲۰..... ۳-۴-۴- امام، دارای ویژگی عرسمت
- ۱۲۲..... ۳-۴-۵- امام، مصدر کرامت
- ۱۲۴..... ۳-۴-۶- امام، یگانه زمان خویش
- ۱۲۵..... ۳-۴-۷- امام، همیشه در زمین
- ۱۲۵..... ۳-۴-۸- مقام ولایت امام در حکمت متعالیه
- ۱۲۹..... ۳-۴-۹- اقسام ولایت در نظر صدرالدین شیرازی
- ۱۳۰..... ۳-۴-۱۰- ولایت تکوینی از دیدگاه ملاصدرا
- ۱۳۸..... ۳-۴-۱۱- ولایت تشریعی در نظر صدرالمآلهین
- ۱۴۳..... ۳-۴-۱۲- ولایت و خلافت الهی یک حقیقت عینی
- ۱۴۳..... ۳-۴-۱۳- ولایت سیاسی امامان در نظر صدرالمآلهین
- ۱۴۶..... ۳-۴-۱۴- مشروعیت حکومت انسان کامل
- ۱۴۷..... ۳-۴-۱۵- ضرورت ولایت‌پذیری و گردن نهادن به ولایت انسان کامل
- ۱۴۷..... ۳-۴-۱۶- معرفت خدا و صراط مستقیم الهی در شناخت و پیروی از امام
- ۱۴۸..... ۳-۴-۱۷- علم انسان کامل

۱۴۸.....	۳-۴-۱۷-۱- هویت علم
۱۴۸.....	۳-۴-۱۷-۲- چگونگی علم نفس به خارج
۱۵۰.....	۳-۴-۱۷-۳- تبیین علم انسان کامل با استفاده از مبانی حکمت صدرایی
۱۵۳.....	۳-۴-۱۷-۴- تبیین علم انسان کامل به عالم با تبیین نسبت عالم صغیر به عالم کبیر
۱۵۵.....	۳-۴-۱۷-۵- تبیین علم پیامبر خاتم و ائمه اطهار بر مبنای جایگاه «حقیقت محمدیه»
۱۵۶.....	۳-۴-۱۸- انحصار شفاعت در حقیقت محمدیه
۱۵۶.....	۳-۴-۱۹- عظمت و مقام والای امام
۱۵۸.....	۳-۴-۱-۱- امام در اعلی مرتبه کمالات و اوصاف نیکو
۱۶۰.....	۳-۴-۲۰- شناخت امام
۱۶۱.....	۳-۴-۲۱- امام (انسان کامل) مؤید به روح الهی و اسم اعظم الهی
۱۶۷.....	۳-۴-۲۲- حیات قبل حقیقت محمدی
۱۶۸.....	۳-۴-۲۳- تفاوت ذات انسان کامل با سایر انسان ها
۱۶۹.....	۳-۴-۲۴- مقام خلافت امام
۱۷۴.....	۳-۴-۲۵- سریان انسان کامل (امام) در همه ادیان
۱۷۹.....	۳-۵- نتیجه
۱۸۱.....	فصل چهارم: زعامت و سیاست در حکمت متعالیه
۱۸۱.....	۴-۱- مقدمه
۱۸۴.....	۴-۲- جایگاه سیاست در حکمت متعالیه
۱۸۹.....	۴-۳- اصول و مبانی نظری صدرا در سیاست
۱۸۹.....	۴-۳-۱- انسان، موجودی اجتماعی
۱۹۰.....	۴-۳-۲- نظام تدبیر جامعه، متناسب با نظام تکوین
۱۹۱.....	۴-۳-۳- اداره جامعه انسانی بر اساس شریعت الهی
۱۹۲.....	۴-۳-۴- کمالات ثانیه رئیس مدینه فاضله
۱۹۳.....	۴-۳-۵- دنیا، مزرعه آخرت
۱۹۳.....	۴-۳-۶- ارزش اعمال به حسب طاعات
۱۹۳.....	۴-۴- نظر تفصیلی ملاصدرا در مورد سیاست

- ۴-۵- نظریه تکاملی حکمت متعالیه نسبت به فارابی ۱۹۹
- ۴-۶- نظریه خلافت الهی و مردم ۲۰۱
- ۴-۷- عدالت و مرجعیت دینی ۲۰۶
- ۴-۸- نتیجه ۲۰۷

منابع ۲۰۹